

RFSL

ÅRSRAPPORT 2019

RFSL – RIKSFÖRBUNDET FÖR HOMOSEXUELLAS, BISEXUELLAS, TRANSPERSONERS, QUEERAS OCH INTERSEXPERSO-
NERS RÄTTIGHETER – ÄR EN IDEELL MEDLEMSORGANISATION SOM 2019 HADE 36 AVDELNINGAR
RUNT OM I LANDET. RFSL GRUNDADES 1950 OCH ÄR DÄRMED EN AV
VÄRLDENS ÄLDSTA ORGANISATIONER SOM ARBETAR FÖR
HBTQI-PERSONERS RÄTTIGHETER.

RFSL ÄR MEDLEMSORGANISATION I BL.A. RFSU OCH HIV-SVERIGE OCH
INTERNATIONELLT I ILGA (INTERNATIONAL LESBIAN, GAY, BISEXUAL,
TRANSGENDER AND INTERSEX ASSOCIATION).

RFSL:S MÅLSÄTTNING ÄR ATT SAMMA RÄTTIGHETER,
MÖJLIGHETER OCH SKYLDIGHETER SKA GÄLLA FÖR
HBTQI-PERSONER SOM FÖR ALLA ANDRA I SAMHÄLLET.

RFSL ÅRSRAPPORT 2019

TEXT: Lars Jonsson, om inte annat anges.

GRAFISK FORM: Katja Sandström samt Pushing Buttons, pushingbuttons.se.

OMSLAGSFOTO: Prideparad Stockholm, augusti 2019. Foto: Katja Sandström

Foton ägs om inget annat anges av RFSL.

INNEHÅLL

- 4** RFSL som organisation
- 5** RFSL:s organisationsstruktur
- 6** Medlems- och avdelningsarbete
- 10** Asyl/migration & Newcomers
- 12** Antirasistiskt arbete
- 14** Familjefrågor
- 18** Transpersoners hälsa & rättigheter
- 24** Hivprevention
- 26** RFSL stödmottagning
- 28** Internationellt arbete
- 32** Utbildning
- 34** Insamling

RFSL SOM ORGANISATION

RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter) finns och gör verksamhet runt om i hela landet.

Kongressen är RFSL:s högsta beslutande organ. Den utgörs av ombud från förbundets alla avdelningar samt från RFSL Ungdom. RFSL:s förbundsstyrelse väljs för en period om två år av RFSL:s kongress. Den ansvarar för organisationens arbete mellan kongresserna. RFSL:s förbundskansli arbetar på uppdrag av förbundsstyrelsen och ansvarar för att genomföra den verksamhet som kongressen beslutat är prioriterad under de kommande åren. Prioriterade områden fram till 2021 är asyl och migration, familjefrågor, trans- och intersexfrågor och äldrefrågor.

Vid årsskiftet 2019/2020 hade RFSL 36 avdelningar. Antalet medlemmar var ca 6 000, varav 1 400 också var anslutna till RFSL Ungdom. Under 2019 upptogs två nya avdelningar i RFSL: RFSL Katrineholm och RFSL Motala. Av RFSL:s avdelningar bedriver 17 Newcomers-verksamhet (för asylsökande, papperslösa och nyanlända hbtqi-personer) och några avdelningar bedriver särskild ungdoms- respektive seniorverksamhet. Förbundskansliet arbetar med löpande verksamhet och har ett brett uppdrag att arbeta med stöd och insatser riktad till flera olika

målgrupper: styrelse, avdelningar, medlemmar, hbtqi-communityt, asylsökande, brottsoffer, allmänhet, beslutsfattare, finansiärer, samarbetspartners, aktivister i andra länder med flera. Förbundskansliet är ett kunskapscentrum i hbtqi-frågor som arbetar med många frågor av varierande karaktär samt tillhandahåller egenproducerat informations- och utbildningsmaterial till enskilda, företag, myndigheter och medlemmar. På förbundskansliet arbetar cirka 50 personer. Förbundskansliet leds av en verksamhetschef.

FÖRBUNDSSTYRELSEN

Styrelsen leds av en förbundsordförande och en vice förbundsordförande. Sedan RFSL:s kongress i oktober 2019 är **Deidre Palacios** förbundsordförande och **Frank Berglund** vice förbundsordförande.

FÖRBUNDSSTYRELSEN UPPDRAG BESTÅR AV

- › att verka för förbundets långsiktiga utveckling och ekonomiska stabilitet,
- › att hålla kontakt med avdelningar och hbtqi-community i övrigt,
- › att fatta beslut om sådant som har att göra med verksamhetens mål och inriktning, och
- › att beakta strategiska, ideologiska och för förbundet principiella frågor.

ORGANISATIONSSTRUKTUR

MEDLEMMAR – 2019: ca 6 000 st

AVDELNINGAR – 2019: 36 st

KONGRESS – en gång vartannat år

VALBEREDNING • FÖRBUNDSSTYRELSE • REVISORER

FÖRBUNDSKANSLI - ledningsgrupp och enheter

**KOMMUNIKATION & PÅVERKAN • INTERNATIONELLT ARBETE
UTBILDNING & HBTQ-CERTIFIERING • MEDLEMSSTÖD
HÄLSA & HIV-PREVENTION • EKONOMI & ADMINISTRATION**

MEDLEMS- OCH AVDELNINGSGARBETE

Genom förbundets stöd till RFSL:s 36 avdelningar verkar RFSL för att öka hållbarheten i såväl aktivism som arrangemang inom förbundet. Det har under 2019 bland annat skett via avdelningsbesök, styrelseutbildningar, en vårkonferens och regionala träffar. Från 2019 håller RFSL kongress vartannat år på hösten, jämfört med tidigare vartannat år på våren. Den första höstkongressen hölls i Borås den 18–20 oktober.

AVDELNINGSBESÖK OCH STYRELSEUTBILDNINGAR

Under året genomfördes ca 55 avdelningsbesök och ett 15-tal styrelseutbildningar. Utbildningarna skräddarsys för den lokala styrelsens behov, där fokus ligger på teambildning, att kommunicera behov och att ge både de med lång och kort föreningsvana en gemensam plattform att stå på i styrelsearbetet. Styrelseutbildningen innehåller också verktyg som mötesdemokrati och främjartekniker, vilket bidrar till ett tryggare samtalsklimat.

VÅRKONFERENS

Vårkonferensen i Västerås den 26–28 april samlade över 130 deltagare från ett stort antal avdelningar, förbundsstyrelsen, förbundskansliet, valbered-

Pell Uno Larsson, ledamot i RFSL:s förbundsstyrelse och senioraktivist, träffar riksdagsledamöterna Karin Rågsjö (V) och Barbro Westerholm (L).

ningen, med flera. En viktig del av vårkonferensen bestod i att förbereda avdelningarna inför höstens kongress. Vårkonferensen föregicks även av ett antal förkonferenser: för avdelningsordförande, Newcomerssamordnare, Sexperterna och nätverket för regnbågsfamiljer. Ett genomgående tema för konferensen var RFSL:s antirasistiska arbete. Utöver det avhandlades också utbildning, säkerhet, hållbart engagemang, internationellt arbete samt samverkan mellan RFSL och RFSL Ungdom.

KONGRESSEN FASTSTÄLLDE ÄVEN UPPDATERADE STADGAR FÖR RFSL, VILKET INNEBAR ATT RFSL BLEV EN ORGANISATION SOM ÄVEN JOBBAR FÖR INTERSEXPERSONERS RÄTTIGHETER.

REGIONALA TRÄFFAR

Genom stöd från Folkhälsomyndigheten har RFSL under 2019 kunna genomföra insatser för att öka kunskapen om suicid bland RFSL:s aktiva på lokal nivå och även hos andra communitynära grupper. Dessa insatser har framförallt genomförts under två regionala konferenser under hösten 2019. Vidare har det under de regionala träffarna skett kunskapsstärkning i lokalpolitiskt påverkansarbete och i FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030.

Avdelningsarbetet är vidare centralt för den interna demokratin inom organisationen. Att kapacitetsstärka RFSL:s avdelningar och stärka organisationens interndemokrati görs bl.a. genom förbundets närvaro och stöd på avdelningarnas årsmöten och genomföranden av styrelseutbildningar. Det finns brister när det kommer till föreningsvana, där många avdelningar behöver kapacitetsstärkas. De förtroendevalda kan t.ex. behöva lära sig grundläggande mötesdemokrati, eller få hjälp med att tolka det som står i stadgarna.

Yttre hot, minoritetsstress, bristande stresshantering och otydlig kommunikation är exempel på faktorer som gör att engagemanget inte blir hållbart. Det gör att en avdelning kan hamna i en negativ spiral där få personer har ansvar för alldeles för mycket och samtidigt saknar verktyg för att få fler att vilja och orka engagera sig eller stanna kvar i sitt engagemang.

Det är viktigt att RFSL som organisation fortsätter att stärka engagerade medlemmars möjligheter till ett långsiktigt och hållbart engagemang och ökar förutsättningarna till trygga och inkluderande mötesplatser.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S MEDLEMS- OCH AVDELNINGSBETE

Det stöd avdelningsarbetet erbjuder är anpassat efter varje enskild avdelnings behov. Detta coachande förhållningssätt hjälper aktiva att hitta sina egna styrkor och ger dem verktyg att på sikt kunna hantera svåra situationer och utmaningar på egen hand och skapa ett mer hållbart engagemang. En prioriterat har varit att vara närvarande på årsmöten, vilket har inneburit att vi har kunnat träffa medlemmar och inte bara förtroendevalda.

En utmaning i arbetet med avdelningarna är ett bristande förtroende för förbundet, vars arbete inte är tillräckligt synligt i avdelningarna. Ett uttryck för detta är det låga antalet ombud på kongressen: 68 ombud av 101 möjliga. För att bryta detta krävs bl.a. en mångfald av erfarenheter och kompetens i förbundsstyrelsen. Det är också viktigt med närvaro från förbundets sida i avdelningarnas arbete. RFSL behöver vidare bli bättre på att fånga upp engagerade personer i avdelningarna. Ett sätt att främja engagemanget är att jobba mer med medlemsnätverk.

RFSL:S KONGRESS 2019

RFSL:s kongress hölls i Borås den 18–20 oktober med ca 150 deltagare. På kongressen valdes Deidre Palacios till ny förbundsordförande i RFSL och Frank Berglund till ny vice förbundsordförande. Tre nya styrdokument inom förbundet fastställdes av kongressen: *Gemensamma regler för Newcomers verksamhet*, *Gemensamma regler för nationella medlemsnätverk* och en *whistleblowerpolicy* som gäller även för avdelningarna. Kongressen fastställde även uppdaterade stadgar för RFSL, vilket innebar att RFSL blev en organisation som även jobbar för intersexpersoners rättigheter. Utläsningen av RFSL:s namn förändrades till Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter.

BEHOV SOM RFSL:S MEDLEMS- OCH AVDELNINGARBETE SVARAR MOT

En målsättning för avdelningsstödet är att få aktiva i olika avdelningar att ta stöd av varandra. I utvärderingen av vårkonferensen framgick tydligt att det finns ett stort behov bland avdelningsaktiva att få mer tid till samtal och nätverkande mellan avdelningar. Det är viktigt att förbundet tillsätter resurser för nationella och regionala träffar och att det under dessa träffar finns möjlighet för deltagarna att samtala sinsemellan, utöver det program som sätts av förbundet.

Att RFSL är en målgruppsdriven organisation medför både styrkor och utmaningar. Att det är personer ur målgruppen som driver avdelningarna innebär att det i vissa fall är personer som själva har

mycket behov av stöd som är mest aktiva. För att ta tillvara på styrkan i detta och undvika att det leder till konflikter behöver avdelningarna mycket stöd. Den personliga insatsen i engagemanget och känslan av tillhörighet i RFSL är ofta hög, eftersom det är en så central del i aktivisters liv och identitet. Det gör att vissa situationer kan bli väldigt utmanande. Förändringar kan upplevas som hotfulla och situationer som inte fungerar kan vara svåra att hantera, just för att det är så mycket som står på spel för dem som är involverade.

För seniorverksamheten, som är ett av RFSL:s kongress fastställt prioriterat område att arbeta med, har det varit en stor utmaning att nå ut till medlemmar ur målgruppen och få dem att komma på de träffar som arrangerats.

PROJEKT SOM UNDER 2019 BEDRIVITS

STARKARE TILLSAMMANS

Syftet med projektet är att förstärka kunskapen och befintligt arbete för att på bästa sätt främja den psykiska hälsan och förebygga självmord bland transpersoner och personer med transexfarenhet.

FINANSIÄR: FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN

SENIORPROJEKTET

Syftet med projektet är att minska ofrivillig ensamhet bland äldre hbtqi-personer.

FINANSIÄR: SOCIALSTYRELSEN

ERASMUS+

Syftet är att kapacitetsstärka engagerade och anställda inom RFSL för att bättre nå organisationens mål.

FINANSIÄR: EU VIA SVENSKA HÖGSKOLERÅDET X

RESULTAT UNDER 2019

- › RFSL hade vid årsskiftet ca 6 000 medlemmar.
- › Cirka 600 personer svarade under året på en enkät om sin situation som äldre hbtqi-personer och RFSL kunde under slutet av 2019 arrangera sin första nationella seniorträff.

› Flera avdelningar skapade under 2019 seniorverksamhet.

› 86 procent av deltagarna i RFSL:s kongress, i genomförd utvärdering, gav betyget 5, 6 eller 7 av 7 möjliga till kongressen i sin helhet. Det är ett bra betyg både på förmågan att genomföra arrangemang som upplevs vara trygga och inkluderande och på RFSL:s interndemokrati.

EN MÅLSÄTTNING FÖR AVDELNINGSSTÖDET ÄR ATT FÅ AKTIVA I OLIKA AVDELNINGAR ATT TA STÖD AV VARANDRA.

Kongressen 2019. Foto: Jasminé Mebbo.

ASYL/MIGRATION & NEWCOMERS

RFSL:S ARBETE MED ASYL OCH MIGRATION INBEGRIPER

- › att företräda enskilda hbtqi-personer i asylprocessen, som offentligt biträde eller ombud, och
- › att, genom Newcomers olika lokalgrupper, erbjuda ett tryggt sammanhang för asylsökande, papperslösa och nyanlända hbtqi-personer.

RFSL:s asyljurist kan fungera som offentligt biträde för asylsökande och en arvoderad flyktinghandläggare kan fungera som juridiskt ombud. Stödet innebär framför allt att företräda den enskilda asylsökande hos Migrationsverket och migrationsdomstolarna, men också att informera om asylprocessen. Den rådgivning som ges till enskilda kan handla om många olika frågor kring migration, som arbetstillstånd, uppehållstillstånd för en partner eller hur Dublinförordningen tillämpas.

Inom Newcomers erbjuds en mötesplats där deltagarna kan dela erfarenheter, knyta kontakter och få värdefull information om det svenska samhället. Arbetet med att företräda asylsökande kan delvis finansieras genom den ersättning staten ger till offentliga biträden. Newcomers grupper finansieras i viss utsträckning av medel för insatser för asylsökande som fördelas av landets länsstyrelser.

RFSL ARBETAR INOM ASYL/MIGRATION OCH NEWCOMERS MED

- › att företräda asylsökande och papperslösa hbtqi-personer som offentligt biträde eller ombud,
- › att ge juridisk rådgivning i asylprocesser till asylsökande hbtqi-personer, deras biträden, avdelningsaktiva inom RFSL, kontaktpersoner m.fl,
- › att utbilda kring asyl och migration, både internt inom RFSL och externt till olika yrkesgrupper,
- › att bedriva påverkansarbete inom asyl- och migration, bl.a. genom att föra dialog med politiker och Migrationsverket och vara en remissinstans inom det migrationsrättsliga området,
- › att vara en rådgivande, stödjande och samordnande funktion till Newcomers 17 olika lokalgrupper runt om i landet. (RFSL Newcomers lokalgrupper finns i Dalarna, Gävleborg, Göteborg, Kronoberg, Linköping, Luleå, Malmö, Norrköping, Piteå, Sjuhärad, Skellefteå, Stockholm, Sundsvall, Umeå, Uppsala, Västmanland och Örebro.)

ARBETE SOM UNDER 2019 BEDRIVITS

- › Synpunkter har förmedlats på Migrationsverkets interna handledningsstöd till handläggare i hbtqi-asylärenden.
- › Samarbete har etablerats med advokater för att få processvana i domstol.
- › En granskning av flera hundra avslagsbeslut i Migrationsverket och domar i migrationsdomstolarna i hbtqi-asylärenden har genomförts, i syfte att under 2020 redovisa slutsatser i en rättsanalys.
- › Remissvar har skickats in gällande den lagrådsremiss, som senare blev en proposition från regeringen, om förlängning av lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige.
- › Ett asylforum hölls under Stockholm Pride, i form av en heldag med seminarier och politikerutfrågning.
- › Träffar har hållits med migrationspolitiska talespersoner för riksdagspartier, under vilka RFSL bl.a.

RESULTAT UNDER 2019

- › RFSL:s asylrättsjurist har varit offentligt biträde eller konsulterats i ca 30 enskilda hbtqi-asylärenden. Juridisk rådgivning har därutöver givits till över 100 enskilda asylsökande, samt till deras jurister eller kontaktpersoner.
- › RFSL:s flyktinghandläggare har varit juridiskt ombud i ca 200 enskilda hbtqi-asylärenden.
- › Att RFSL kunnat förmedla synpunkter på Migrationsverkets interna handläggning har lett till att myndigheten har givit handläggare bättre förutsättningar att handlägga, utreda och pröva hbtqi-asylärenden korrekt.
- › Flera Newcomers-grupper än tidigare har fått medel beviljade från Länsstyrelsen för sitt arbete med asylsökande.

RFSL Newcomers i Stockholms Prideparad 2019.

lämnat över sina råd och rekommendationer till den parlamentariska kommitté som tillsatts för att utforma den framtida svenska migrationspolitiken.

BEHOV SOM RFSL:S ARBETE MED ASYL OCH MIGRATION SVARAR MOT

En avgörande del av den juridiska specialistkompetens som finns inom hbtqi-asylrätten i Sverige består av den kompetens RFSL kan erbjuda. RFSL svarar mot ett omfattande behov av hbtqi-specialiserade offentliga biträden och ombud i hbtqi-asylärenden. Därutöver förmedlar RFSL kunskaper till många olika delar av samhället om asylskälen sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck, som höjer kompetensen hos olika samhällsaktörer som möter asylsökande och papperslösa hbtqi-personer. Det asyljuridiska arbetet påverkar väldigt många enskilda hbtqi-asylsökandes och papperslösas livssituation. I bästa fall leder arbetet till uppehållstillstånd i Sverige för enskilda istället för utvisning och risk för förföljelse.

BEHOV SOM RFSL:S ARBETE MED NEWCOMERS SVARAR MOT

Newcomers är ett unikt nätverk där målgruppen själva är med och skapar verksamheten tillsammans

med lokala samordnare. Verksamheten uppfyller ett behov av att träffa likasinnade och få makt över sin egen situation som kan vara avgörande för många i ett ofta traumatiskt tillstånd. Newcomers grupper erbjuder social gemenskap och kan förmedla såväl juridisk rådgivning som professionellt terapeutiskt stöd. Den information om det svenska samhället som förmedlas under träffarna spelar en betydande roll för en målgrupp som inte alltid får rätt stöd och information vid ankomsten till Sverige.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED ARBETET MED ASYL/MIGRATION OCH NEWCOMERS

Styrkan med RFSL:s asylarbete är att det består av en kedja av flera olika delar som samspekar: en juridisk representation som kan vara livsavgörande för enskilda asylsökande och papperslösa, ett utbildningsarbete som kunskapshöjer olika aktörer som möter asylsökande, och en trygg identitetsstärkande mötesplats i form av Newcomers. En återkommande utmaning är finansiering av verksamheten, såväl den del som rör att företräda enskilda i asylprocessen som den del som utgör Newcomers.

Fotografering i Q-studion innan inspelning.

ANTIRASISTISKT ARBETE

Att RFSL är en antirasistisk organisation är något som slås fast i förbundets stadgar. RFSL bedriver främst internt, men även mer utåtriktat, arbete för att motverka rasistiska föreställningar. Särskilt fokus har legat på hur homo-, bi- och transfoba föreställningar samverkar med rasistiska föreställningar.

PROJEKT SOM UNDER 2019 BEDRIVITS

Hbtqi-personers erfarenheter av rasism är ett projekt som pågick fram till 31 augusti 2019 och som bl.a. syftat

till en kunskapshöjning internt inom RFSL om antirasism och hur homo-, bi- och transfobi och rasism och samverkar. Internutbildningar kring detta har genomförts i samverkan med Expo och Mångkulturellt centrum. Vidare har en målsättning för projektet varit att skapa en ökad trygghet och gemenskapskänsla för medlemmar i RFSL med erfarenhet av rasism.

Detta har skett genom:

› att starta ett nationellt separatistiskt medlemsnätverk för medlemmar med erfarenheter av rasism och rasifiering,

- › att genomföra en kartläggning i form av en enkät om upplevelser av rasism inom RFSL, och
- › att RFSL har tagit fram en handlingsplan för sitt antirasistiska arbete.

Produktion av podcasten Q-studion har också ingått i projektet. Syftet med podcasten har, förutom kunskapshöjning om antirasism och hbtqi-frågor, varit att målgruppen hbtqi-personer med erfarenhet av rasism på ett tillgängligt sätt ska kunna spegla sig i ett innehåll och på så sätt bli stärkta.

Projekt Q – Överlevnadsstrategier och verktyg för att hantera rasism i vardagen. En fortsättning av projektet Hbtqi-personers erfarenheter av rasism som dels syftar till fortsatt kunskapshöjning kring rasistiska föreställningar och dels syftar till att fortsatt stärka målgruppen hbtqi-personer med erfarenhet av rasism, bl.a. genom produktion av podcasten Q-studion. Projektet pågår fram till 31 augusti 2020. FINANSIÄR: MUCF.

BEHOV SOM RFSL:S ANTIRASISTISKA ARBETE SVARAR MOT

Många medlemmar inom RFSL har erfarenhet av att bli utsatta för rasism, inte bara i sina dagliga liv utan även inom hbtqi-samhället och i samband med RFSL-aktiviteter. RFSL har ett behov av att välkomna och inkludera alla som söker sig till organisationen, vilket motverkas av att rasifierade personer långt ifrån alltid upplever sig sedda eller välkomna. RFSL:s antirasistiska arbete strävar efter att skapa en organisationsstruktur där medvetenheten om rasism är hög och där ett antirasistiskt arbetssätt är en pågående process för utökad synlighet och representation av rasifierade personer.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S ANTIRASISTISKA ARBETE

En utmärkande styrka för det antirasistiska arbetet har varit att producera en egen podcast. Genom Q-Studion har hbtqi-personers erfarenheter av rasism lyfts på ett nyskapande och mångfacetterat sätt. Podcasten har nått ut brett till målgruppen hbtqi-personer med erfarenhet av rasism. Vi är dock medvetna om att arbete för att motverka rasism är en komplex fråga. I ett arbete som handlar om att synliggöra och förändra maktfördelningar så uppstår motstånd och friktion. Detta är något som präglar

RESULTAT UNDER 2019

- › Ett nationellt antirasistiskt medlem-snätverk har startats för medlemmar som utsätts för rasism i sin vardag. Tre nätverksträffar har hittills hållits.
- › En handlingsplan för RFSL:s antirasistiska arbete har tagits fram.
- › 154 personer har totalt deltagit i ett antal kunskapshöjande internutbildningar kring antirasism och hur homo-, bi- och transfobi och rasism och samverkar.
- › Podcasten Q-studions 10 avsnitt har haft 11 000 lyssningar.
- › Ett studiecirkelmateriale har tagits fram till Q-Studions avsnitt, genom vilket ges en fördjupning i frågor som lyfts i programmen.

RFSL:s antirasistiska arbete och det som hanteras genom att synliggöra det motstånd som finns och att föra en öppen diskussion. Det finns en medvetenhet om att det är ett tidskrävande förändringsarbete. I vilken omfattning RFSL verkligen upplevs som en antirasistisk organisation och har blivit en tryggare plats för medlemmar som har erfarenhet av rasism är ännu för tidigt att säga.

FAMILJEFRÅGOR

Familjefrågor är ett av RFSL:s kongress fastställt prioriterat område för RFSL att, fram till 2021, arbeta med. I arbetet med familjefrågor finns en anställd sakkunnig, som också är projektledare för det pågående projektet Regnbågsfamiljer i väntan.

Ett övergripande mål är att det aldrig ska finnas några oskäligen hinder i lagstiftning eller praxis som omöjliggör för hbtqi-personer att bilda familj på det sätt som önskas eller leva tryggt i de familjer som valts. Därför behöver bland annat föräldrabalken ses över, och göras könsneutral, för att motsvara de behov som moderna familjebildningar ställer och säkra tryggheten för alla slags familjer.

Bland de familjefrågor RFSL aktivt arbetar med kan nämnas:

- › Att föräldraskapspresumtion ska gälla alla gifta par, istället för den faderskapspresumtion som idag gäller för endast olikkönade gifta par.
- › Att ett barn ska kunna ha fler än två vårdnadshavare.

PROJEKT SOM UNDER 2019 BEDRIVITS

REGNBÅGSFAMILJER I VÄNTAN

Projektet är ett treårigt föräldrastödande arbete som startade januari 2019. Dess fokus är hbtqi-personers specifika behov under graviditet och tidigt föräldraskap, med syfte att öka förutsättningarna för en mer inkluderande graviditetsvård. I projektet jobbar två barnmorskor och två projektledare. Under 2019 startades inom projektet barnmorskeledda föräldraförberedande grupper för hbtqi-personer som väntar barn. Under året startades även ett nationellt nätverk för regnbågsfamiljer, bestående av personer som på ett eller annat sätt engagerat sig för regnbågsfamiljer, och två träffar hölls inom detta nätverk. Inom projektet uppmärksammades också International Family Equality Day, IFED, för första gången på flera platser i Sverige, under namnet Regnbågsfamiljernas dag. Lokala firanden i RFSL:s regi arrangerades i Umeå, Östersund, Falun och Stockholm. Tillsammans med Barnmorskeförbundet startades ett nationellt hbtqi-nätverk för barnmorskor med erfarenhet av eller intresse för

LÅNGT IFRÅN ANPASSAD EFTER
HBTQI-PERSONERS BEHOV
OCH GER I MÅNGA FALL
KONSEKVENSER SOM UPPLEVS
SOM BÅDE FÖRSVÅRANDE
OCH DISKRIMINERANDE

- › Att regioner har regelverk för assisterad befruktning som inte i praktiken diskriminerar hbtqi-personer.
- › Att altruistiskt vårdmödraskap blir en möjlig väg till föräldraskap i Sverige, och att lagstiftning införs som reglerar hur föräldraskap och medborgarskap ska fastställas för barn som föds efter vårdgraviditetsöverenskommelser i utlandet.

hbtqi-frågor och utbildningar för yrkesverksamma, främst barnmorskor, i vårdkedjan kring graviditet, förlossning och eftervård hölls. Projektet har även erbjudit individstöd, med möjlighet att dela erfarenheter med andra hbtqi-personer som väntat barn, till de personer som deltagit i föräldragrupper och på så sätt på individnivå påverkat möjligheten att få del av en föräldrastödande insats som inte utgår från hetero- och cisnormer. Projektet har vidare haft tät

kontakt med landets samordningsbarnmorskor, som samordnar alla barnmorskor inom graviditetsvården, och har därmed lagt grunden för ett arbete med att långsiktigt göra vården mer inkluderande.

FINANSIÄR: ALLMÄNNA ARVSFONDEN.

BEHOV SOM RFSL:S ARBETE MED FAMILJEFRÅGOR SVARAR MOT

Den önskan om att bli förälder som många människor har kan för hbtqi-personer vara något svårare att förverkliga. Vägarna till ett föräldraskap kan se ut på många olika sätt, bl.a. beroende på om en själv har möjlighet att bli gravid. Familjelagstiftningen är fortfarande inte anpassad för hbtqi-personers behov och de normer för föräldraskap som finns i samhället gällande föräldraskap kan verka uteslutande för hbtqi-personer. Det finns ett stort behov av information om praktiska tillvägagångssätt och vilka lagliga rättigheter man har för att kunna bli förälder. Inom det pågående projektet Regnbågsfamiljer i väntan har hbtqi-personers behov av en mer hbtqi-kompetent och inkluderande graviditetsvård stått i fokus, i form av såväl inkluderande som riktat stöd under graviditet och tidigt föräldraskap.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S ARBETE MED FAMILJEFRÅGOR

Familjelagstiftningen i Sverige är långt ifrån anpassad efter hbtqi-personers behov och ger i många fall konsekvenser som upplevs som både försvårande och diskriminerande för många enskilda som önskar bli föräldrar eller är föräldrar. Det gäller exempelvis regler kring fastställande av föräldraskap, regler för att ta ut föräldraledighet och att lagstiftningen inte gör det möjligt för fler än två personer att vara vårdnadshavare om ett barn. Även om mycket arbete återstår för att undanröja hinder i vägen för hbtqi-personers föräldraskap är den starka viljan hos många att bli förälder en styrka i arbetet med att långsamt förverkliga ett mål om likabehandling oavsett familjekonstellation. I projektet Regnbågsfamiljer i väntan har det varit en utmaning att nå ut till hbtqi-personer som väntar barn. Detta då tiden då en väntar barn är förhållandevis kort. Projektet har därför valt vägen att rikta sig till en bredare målgrupp, det vill säga även till hbtqi-personer som planerar skaffa barn och som önskar information om vägar till föräldraskap, samt till hbtqi-personer som redan har barn och som kan sprida information om föräldragrupperna vidare till vänner och bekanta.

RESULTAT UNDER 2019

› Från 1 juli 2019 kan dagar i föräldrappeningen överföras till en partner utan att den personen är juridisk förälder eller vårdnadshavare till barnet eller att personen är eller har varit gift med en juridisk förälder. Förändringen, som ligger i linje med vad RFSL förespråkar, underlättar för regnbågsfamiljer där flera vill dela på föräldraledigheten och även för ensamstående föräldrar.

› Två egenproducerade filmer togs fram inom projektet Regnbågsfamiljer i väntan, en om minoritetsstress och en om förlösningsrädsla, som spreds genom RFSL:s hemsida och sociala medier och nådde totalt 37 700 personer.

› Regnbågsfamiljernas dag, den 5 maj, firades för första gången i Sverige. Målsättningen är att det ska bli en återkommande dag varje år som uppmärksammas på flera orter i Sverige.

› Från 1 januari 2019 blev reglerna om fastställande av föräldraskap efter assisterad befruktning i utlandet formellt desamma för olikkönade och samkönade par. Det innebär att en partner av samma kön till en person som föder barn efter assisterad befruktning på klinik utomlands inte längre behöver adoptera barnet för att bli juridisk förälder, förutsatt att barnet tillkommit vid en s.k. behörig klinik med sperma från en känd donator. Även om lagändringen innebär en förbättring för samkönade par har RFSL kritiserat de krav som ställs för hur den assisterade befruktningen i utlandet ska ha gått till.

› Inom projektet Regnbågsfamiljer i väntan deltog totalt 1 154 personer i olika aktiviteter, som föräldragrupper, seminarier och nätverksträffar, med mera.

”

DET HÄR ÄR EN
SPÄNNANDE
UTVECKLING
SOM GER OSS
MÖJLIGHET ATT
ARBETA MER MED
REPRODUKTIV
HÄLSA.

GEMENSKAP FÖR REGNBÅGSFAMILJER I VÄNTAN

Regnbågsfamiljer i väntan var ett av 2019 års nya projekt på RFSL.

Sofia Klittmark som är barnmorska och leder föräldraförberedande grupper för hbtqi-personer som väntar barn, berättar varför de är viktiga:

– Deltagarna uttrycker ofta hur skönt det är att slippa känna sig som ett ufo eller ett undantag. Grupperna handlar mycket om att stärka blivande föräldrar genom att de får dela erfarenheter, mötas av hbtqi-kompetens och medvetenhet om normer. Jag tror att våra grupper är en viktig mötesplats och att relationerna mellan deltagarna kommer att fortsätta långt efter att själva gruppen avslutats hos oss, säger hon. Detta för att stärkas i sitt kommande föräldraskap och få verktyg att möta omgivningens ibland normativa föreställningar om familjer

Tanken är att grupperna ska vara ett komplement till den befintliga graviditetsvården. RFSL har för första gången valt att anställa barnmorskor, utöver projektledare och kommunikatör som är knutet till projektet.

– Det här är en spännande utveckling som ger oss möjlighet att arbeta mer med reproduktiv hälsa inom RFSL, säger Sofia Klittmark, som själv är barnmorska.

IRL OCH ONLINE

Gruppträffar sker både online och fysiskt i olika delar av landet, som Umeå, Göteborg och Örebro. Sedan november, då föräldragrupperna startade upp, har en grupp träffats i RFSL Umeås lokal och två grupper har träffats online. Efter att grupperna tagit slut har det också funnits möjlighet att fortsätta hålla kontakt genom det nationella nätverk som projektet startat genom Facebookgruppen RFSL Regnbågsfamiljer.

Inför att grupperna startades så gjordes ett gediget förarbete i kontakt med nyckelpersoner inom hela vårdkedjan kring graviditet, förlossning och eftervård.

– Förutsättningarna för att ge hbtqi-föräldrar stöd inom vården ser ju lite olika ut om familjen bor i en

by utanför Umeå, eller mitt i Göteborg. Men målet är att vi ska påverka graviditetsvården att bli mer inkluderande och hbtqi-kompetent över hela landet, säger Sofia Klittmark.

Förutom grupperna så har även till exempel samtalskvällar i Norrköping och mötesplatser under Stockholm Pride och West Pride ordnats. Genom det nationella nätverk som startats skapas goda förutsättningar för att mobilisera långsiktigt engagemang för att arrangera träffar för regnbågsfamiljer på många håll i landet.

INTERNATIONAL FAMILY EQUALITY DAY

2019 års höjdpunkt inföll dock den 2 maj. Tack vare RFSL:s initiativ firades Regnbågsfamiljernas dag för första gången i Sverige. Internationellt kallas dagen för IFED – International Family Equality Day.

– Det var härligt att se hur många av oss som samlades den här dagen. Vi hoppas att det här är startskottet på en ny tradition. Det är ett sätt att visa att vi finns och att samhället består av en mångfald av familjer. Vuxna och barn i regnbågsfamiljer ska få spegla sig i varandra och känna gemenskap, avslutar Sofia Klittmark.

SOFIA KLITTMARK

Barnmorska och ledare för de föräldraförberedande grupper för hbtqi-personer som väntar barn.

Vierge Hård och Edward Summanen svarar på de frågor som inkommer till Transformeringsmejlén.

TRANSPERSONERS HÄLSA OCH RÄTTIGHETER

RFSL:s arbete med transpersoners hälsa och rättigheter är dels centrerat kring hemsidan transformering.se och stöd- och infomejlén info@transformering.se, vilken drivs tillsammans med RFSL Ungdom, och dels genom påverkansarbete och att samverka med andra aktörer. Transformering är en välbesökt verksamhet som bidrar till suicidprevention och att främja psykisk hälsa för transpersoner.

Arbetet specifikt med suicidprevention och att förebygga psykisk ohälsa handlar dels om kunskapsstärka inom RFSL, dels om att samverka med andra aktörer. Personal på RFSL:s förbundskansli har genomgått fortbildning, bland annat för att bli instruktörer i MHFA - första hjälpen till psykisk hälsa, något som kommer att spridas inom RFSL under 2020. RFSL har även suttit med i en nationell samverkansgrupp för suicidprevention som arrangeras av Folkhälsomyndigheten.

TRANSPERSONER SOM GRUPP DELTAR I LÄGRE UTSTRÄCK- NING I FYSISKA AKTIVITETER ÄN VAD BEFOLKNINGEN I STORT GÖR.

PROJEKT SOM UNDER 2019 BEDRIVITS

SUICIDPREVENTION

Syftet med projektet är att stärka RFSL:s förutsättningar att hantera och förebygga psykisk ohälsa, suicidtankar och suicidförsök bland medlemmar och andra hbtq-personer samt att ge transpersoner tillgång till stöd och information som förebygger psykisk ohälsa och suicidtankar. En särskild satsning på att förebygga suicid, i form av ett särskilt verksamhetsbidrag för psykisk hälsa och suicidprevention, har även påbörjats. Syftet är att öka kunskapen inom RFSL om verktyg för att motverka suicid och psykisk ohälsa i målgruppen hbtq-personer.

FINANSIÄR: FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN.

IDROTT FÖR ALLA KROPPAR

I samarbete med Riksidrottsförbundet och specialidrottsförbund, bedrivs projektet Idrott för alla kroppar som arbetar för en transinkluderande idrott. Under projektet samlas policyarbete, utbildning och empowerment.

FINANSIÄR: SVENSKA POSTKODSTIFTELSEN.

BEHOV SOM ARBETET MED TRANSPERSONERS HÄLSA OCH RÄTTIGHETER SVARAR MOT

Hbtqi-personer upplever i högre utsträckning psykisk ohälsa, suicidtankar och suicidförsök. En ny kartläggning visar även att suicid är vanligare bland transpersoner än befolkningen i stort. Samtidigt är kunskapen om hbtqi-frågor stundtals låg och bemötandet brister inom hälso- och sjukvård. Många transpersoner har behov av riktade insatser när det gäller vård och stöd.

Transpersoner som vill idrotta begränsas av könsuppdelning, omklädningsrum och normer. På grund av detta vågar många inte prova idrott eller sluta idrotta. Transpersoner som grupp deltar i lägre utsträckning i fysiska aktiviteter än vad be-

folkningen i stort gör. Motion och idrott förbättrar såväl fysisk som psykisk hälsa, vilket i sin tur genom livet leder till bättre skolresultat, bättre prestationer i arbetslivet, högre inkomst och ett mer självständigt liv. Något som alltså i bara begränsad utsträckning kommer transpersoner till del. Då idrottande ger dessa fysiska, sociala och psykiska fördelar är det av avgörande betydelse att alla har möjlighet att delta i idrott, oavsett kön eller könsidentitet. Idag saknas det riktlinjer för inkludering av idrottande transpersoner och det saknas aktiva förebilder samtidigt som det finns berättelser om utanförskap och uteslutningsmekanismer.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S ARBETE MED TRANSPERSONERS HÄLSA OCH RÄTTIGHETER

Styrkorna är mångårig erfarenhet av arbete med frågor som rör transpersoners hälsa. Det avspeglas i stort förtroendekapital, upparbetade samverkanskanaler och direktkontakt med målgruppen. När det gäller det suicidpreventiva arbetet specifikt är styrkan kunskap om hbtqi-personers särskilda sårbarhet och minoritetsstress men också om hälsofrämjande faktorer. Dessutom förs dialog med relevanta organisationer, forskare och andra aktörer. Det har funnits en önskan och en vilja hos målgruppen idrottare med transefarenhet att bära frågan, vilket gör att förändringsprocessen kommer underifrån och skapar ett tydligt gensvar hos idrottsrörelsen. De elitidrottare som kommit ut offentligt under senare år har alla, mer eller mindre, varit delaktiga i projektet Idrott för alla kroppar och generöst delat med sig av sina erfarenheter. Detta har gjort att insatserna varit präglade av spetskompetens.

Bland utmaningar kan nämnas svårigheter att annonsera verksamhet på Facebook, vilket gör att verksamhet inte syns så mycket som är eftersträvanvärt utan drabbas av censur. En annan utma-

Under Stockholm Pride 2019 arrangerade RFSL och RFSL Ungdom en manifestation, på Medborgarplatsen, för införandet av en reformerad konststillbörighetslag. Foto: Edward Summanen.

OMKRING 70 PERSONER DELTOG I ETT SEMINARIUM UNDER STOCKHOLM PRIDE OM ATT FÖREBYGGA SJÄLVMORD

ning har varit att det gått åt mycket tid under 2019 åt att bemöta osakligheter framförda främst i SVT:s program "Tranståget" i *Uppdrag Granskning*, men även i liknande mediauppmärksamhet av transpersoners hälsa. RFSL har kontaktats av oroliga föräldrar som blivit förvirrade av den felaktiga information som spridits. En annan utmaning är att det finns ett stort behov inom RFSL när det gäller att arbeta med suicidprevention och psykisk hälsa, inte minst genom att sprida kunskap till avdelningar, men att arbetet försvåras av att projekt endast beviljas delar av de sökta beloppen.

Gällande idrottande är frågan om testosteronets inverkan på prestation och det rådande antidopingarbetet i Sverige en utmaning. Det har varit mycket svårt att få en insyn i hur detta arbete bedrivs och utifrån vilka premisser. Detta gör det väldigt svårt att ta fram en relevant policy för transpersoners möjlighet till elitidrottande. Internationella regelverks inflytande på svensk elitidrott är vidare svårt att påverka. Ny forskning på området tillkom även under 2019 som delvis ändrade förutsättningarna för dialog. >>

TRANSFORMERINGS- MEJLEN TOG UNDER 2019 EMOT 780 MEJL

RESULTAT UNDER 2019

- › Transformeringsmejlen tog under 2019 emot 780 mejl. Vanligaste ämnet är psykisk ohälsa: 22 procent av mejlen från transpersoner tar upp detta. 1 142 hänvisningar till andra aktörer har gjorts. Vanligast är att hänvisa till könsutredningsteam. Transformation fyller en unik roll i att erbjuda stöd och information till transpersoner, närstående och yrkesverksamma.
- › Omkring 70 personer deltog i ett seminarium under Stockholm Pride om att förebygga självmord och vilka konkreta saker privatpersoner eller föreningsaktiva kan göra. RFSL arrangerade samtalet tillsammans med RFSL Ungdom och Suicide Zero.
- › Omkring 1 200 personer har lyssnat på podden Q-studios avsnitt om suicid. Syftet var att sprida kunskap inom hbtqi-communityt, motverka stigma och våga prata om suicid.
- › RFSL:s sakkunnige i transfrågor har under 2019 samverkat med flera könsutredningsteam och haft en hel del kontakt med myndigheter som Socialstyrelsen, Barnombudsmannen och Statens medicinsk-etiska råd (SMER).
- › Faktaunderlag om könstillhörighetslagen och behovet av en ny reformerad sådan har spridits genom RFSL:s hemsida. RFSL har också spelat en viktig roll i att lyfta fram kunskap och att ta strid för unga transpersoners rättigheter till vård.
- › Cirka 60 personer från olika specialidrottsförbund utbildades på temat trans under två utbildningar arrangerade av Riksidrottsförbundet och RFSL.
- › Under den nationella konferensen Suicidprevention 2019 i Norrköping arrangerades en programpunkt, tillsammans med RFSL Ungdom och forskaren Gabriella Armuand, med fokus på suicidprevention för hbtqi-personer och med särskilt fokus på transpersoner.
- › Genom att RFSL sitter med i en nationell samordningsgrupp för suicidprevention (som samlar forskare, myndigheter, regioner och civilsamhälle) lyfts hälsorelaterade hbtqi-frågor regelbundet i detta forum.
- › Under 2019 har vägledande rekommendationer för transpersoners möjlighet att idrotta tagits fram och ett policyarbete har påbörjats hos samtliga specialidrottsförbund som deltar i projektet Idrott för alla kroppar..
- › En empowermentkampanj har lyft fram idrottare med transexfarenhet, som intervjuades (av skådespelaren och skribenten Aleksa Lundberg) och fotograferades (av Elisabeth Ohlson Wallin). Kampanjen har resulterat i fler förebilder.
- › De tre idrottspaneler som arrangerades under Stockholm Pride 2019 var samtliga fullsatta. TV4 filmade ett panelsamtal med elitidrottare i sin helhet och sände det vid två tillfällen.
- › Åtta olika policyutkast gällande transpersoners möjlighet till idrottande har tagits fram och specialanpassats för Riksidrottsförbundet och för sju olika specialidrottsförbund.

”VARENDA SKRÅMA OCH BLÅMÄRKE BÄR JAG MED KÄRLEK”

För Alba Vera Bergeling handlar idrotten om positiv kroppsnärvaro och kroppskänedom, något hon upplever som extra dyrbart på grund av sin transerfarenhet.

Alba klättrar i olika former, bland annat traditionellt med rep och egna säkringar i klippan, och för henne har den sociala aspekten med klättringen alltid varit viktig.

– Att jag fick möta ett sammanhang utanför det lilla ställe där jag växte upp. I många år kretsade hela mitt liv kring klättringen i Göteborg och de allra flesta av mina vänner lärde jag känna där.

När Alba, för fyra år sedan, kom ut som trans förändrades mycket. Hon fick svårt för ett förut självklart socialt umgänge, men också med sin fysiska självuppfattning, vilket ledde till ett avbrott i idrottandet. Efter ett år vågade hon sig dock tillbaka tillsammans med sin bror.

– Det var en stark upplevelse att känna hur min kropp, som redan då hade gått igenom en omfattande process av omvärdering, omdefiniering, ifrågasättande, smärta och tvivel, nu kunde kännas så fullständigt självklar och förenad med mig. Klättring är bland det viktigaste jag gör för positiv kroppsnärvaro och kroppskänedom. Som transperson är det extremt dyrbart.

Hon beskriver klättringen som ett ovärderligt intellektuellt avbrott, ett slags könlöst kroppsstimuli. Alba mår helt enkelt bra när hon klättrar.

– Varje dag har sitt humör och lust. Men säg att jag får klättra med någon jag gillar, på en vacker vertikal vägg, helst granit, så känns det som världen försvinner. Kvar är sensationen av friktion och en magisk dansfokusering som binder samman varje muskelcell

i hela kroppen och hjärtat. Varenda skråma och blåmärke bär jag med kärlek, och efter varje pass, ute som inne, går jag därifrån med ett leende.

IDROTT, INTE NÖDVÄNDIGTVIS TÄVLING

I andra idrotter Alba varit aktiv inom har hon mött av transfobi och motstånd och hon fruktar könsuppdelade klasser, vilket lett till att hon inte tävlar. Trots det har hon en känsla av ”att vinna”.

– En seger kan vara att hitta min renaste beta (lösning) på en boulder eller led. Att rörelserna fastnar i kroppsmindet liksom. Eller när foten sitter kvar på det där icke existerande steget, eller fingrarna hinner etablera sig på en pisslist innan kroppsvikten faller ner i den. När jag hänger kvar på väggen i ögonblicket då jag tror jag ska falla av. Det kan vara en upprymmande känsla, av kroppsjubel och tacksamhet.

– Att kunna traska upp i samma skog som för 16 år sedan, med mina skor och mina kilar, och känna mig både skuttig av glädje och starkare än någonsin. Att jag är trans känns aldrig så sekundärt som när jag klättrar.

I Göteborg finns Queer Up, ett queerseparatistiskt sport/lek-nätverk som främst arrangerar klätterträffar, där Alba är engagerad. Hennes drömvärld för idrottare med transerfarenhet består av starka queera klubbar, mycket utrustning för utlåning och transkompetenta instruktörer. Hon skickar också med en mer generell hälsning till andra med transerfarenhet som vill idrotta:

– Se till att ha en vän med dig, gå till ett klättermuseum om du har råd, hyr skor och prova utan att tänka så mycket. Känner en någon som klättrar ibland så haka på den. Det är viktigt att ha tryggt sällskap!

ALBA VERA
BERGELING
Ålder: 29 år
Sport: Klättring
Började idrotta: 2003
Förebild: Lynn Hill

Foto: Elisabeth Oblson Wallin

IDROTT FÖR ALLA KROPPAR

I samarbete med Riksidrottsförbundet och sex specialidrottsförbund arbetar RFSL för en transinkluderande idrott.

Idrott ger fysiska, sociala och psykiska fördelar och det är därför avgörande att alla har möjlighet att delta i idrott, oavsett kön eller könsidentitet.

Det tvååriga projektet Idrott för alla kroppar, som finansieras av Svenska Postkodstiftelsen, startade 2019. Syftet med projektet är att förbättra möjligheterna för idrottare med transerfarenhet. Detta sker bl.a. genom att stärka transpersoner samt genom att ta fram förslag på policy och riktlinjer. RFSL arbetar för att barn och unga själva ska få välja kategori, lag eller grupp inom sin idrott oavsett kön. I projektet ingår även framtagande av pedagogiskt metodmaterial.

– Vi behöver få mer kunskap om transpersoner och de utmaningar som finns för att man ska kunna idrotta på samma villkor som icke transpersoner. I projektet kan vi få det, och samtidigt kan vi tillsammans med övriga idrotter som är med i projektet bidra med idrottsspecifik kunskap, säger **Håkan Sjöstrand**, generalsekreterare i Svenska Fotbollsförbundet, som av en av de specialidrottsförbund som deltar i projektet.

Transpersoner som vill idrotta begränsas av att idrott i stor utsträckning är könsuppdelad genom regelverk, omklädningsrum, jargong och normer. På

grund av detta slutar många att idrotta. Transpersoner som grupp ägnar sig också i lägre utsträckning åt fysiska aktiviteter än vad befolkningen i stort gör.

I nuläget saknas det riktlinjer för inkludering av idrottande transpersoner. Samtidigt är det inte svårt att hitta berättelser om utanförskap och uteslutningsmekanismer som drabbar transpersoner inom idrotten. Allt detta önskar projektet Idrott för alla kroppar råda bot på. ✕

Mer om projektet går att läsa på www.rfsl.se/verksamhet/idrott-for-alla-kroppar.

I Folkhälsomyndighetens rapport Hälsan och hälsans bestämningsfaktorer för transpersoner framgår att transpersoner som grupp är mer stillasittande än befolkningen i stort. Av 800 transpersoner som svarade på frågor om sin hälsa hade:

› enbart 19 % 30 minuter av fysisk aktivitet per dag, jämfört med 66 % av befolkningen i stort,

› 16 % lust att vilja träna mer, men uppgav begränsningar på grund av sin transerfarenhet,

› 11 % oro över bemötande inom idrotten.

HIVPREVENTION

RFSL:s hivpreventiva arbete är en del av arbetet för hbtq-personers hälsa. Det har bl.a. fokus på att:

- › Stärka RFSL:s avdelningar för ett långsiktigt och stabilt hivpreventivt arbete.
 - › Stärka förutsättningar bland män som har sex med män och transpersoner för att ha säkrare sex och för att testa sig för hiv/STI.
 - › Vara en kunskapsresurs för andra organisationer, myndigheter och internationella aktörer
- Arbetet finansieras genom verksamhetsbidrag från Folkhälsomyndigheten som 2019 uppgick till 5,9 miljoner. Även 17 av RFSL:s avdelningar bedrev under 2019 hivpreventivt arbete med hjälp av medel från Folkhälsomyndigheten. RFSL nationellt fungerar som en stödresurs för avdelningarna i deras hivprevention.

RFSL HAR I SITT HIVPREVENTIVA ARBETE

- › Utbildningar och workshops för avdelningsaktiva, med flera.
- › Kampanjer som informerar kring hiv och STI (sexuellt överförbara infektioner) och strävar efter att motverka rådande stigma kring hiv.
- › Interaktioner kring hiv, STI och säkrare sex: främst i form av Sexperterna Chatt, som nås online, och konceptet snuskbingo, som tar upp fakta om sex och hiv/STI i ett underhållande format.
- › Påverkansarbete i hiv-politiska frågor, som: kritik av rådande informationsplikt, som kvarstår trots obefintlig smittsamhet vid välinställd behandling, i smittskyddslagen för personer som lever med hiv, och att få till en förändring av nuvarande karenstid för män som har sex med män som vill lämna blod, med målet att nuvarande karenstid åtminstone sänks till fyra månader.

ARBETE SOM BEDRIVITS 2019

- › Aktivister från RFSL Newcomers, som alla är nyanlända hbtq-personer, har utbildats till att bli workshopledare inom hiv/STI och säkrare sex.
- › Transseparatistiska workshops, för transpersoner,

om sex, lust och kommunikation har hållits för totalt 27 personer.

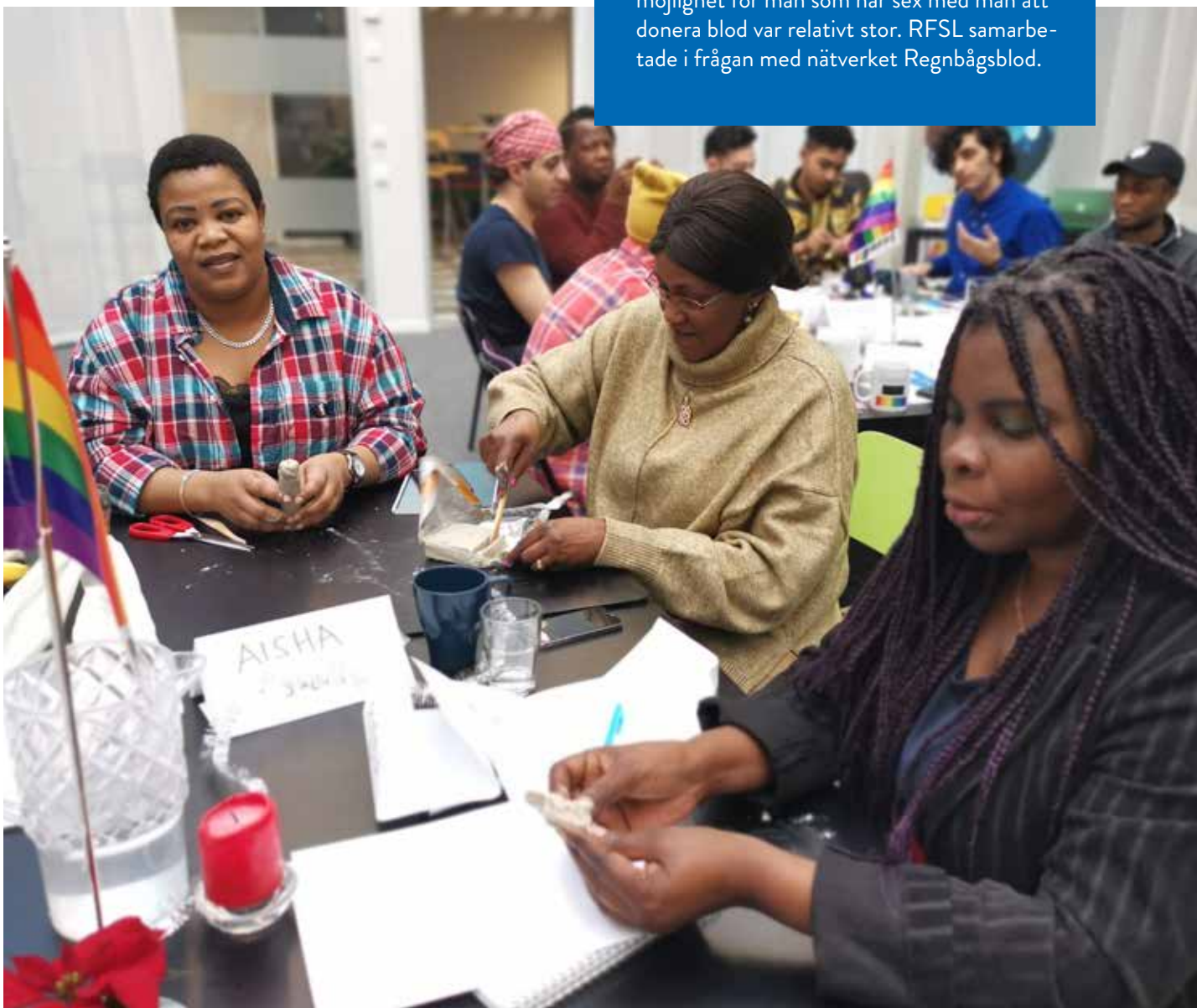
- › En antistigmakampanj bedrevs, i samband med World Aids Day den 1 december. Kampanjen bestod av en framtagen film som spreds via sociala medier. Filmen belyste skam och stigma runt hiv och att använda sig av den förebyggande hivbehandlingen PrEP. Tygpåsar, som spreds till RFSL:s samtliga avdelningar, med ett sexbejakande manifest togs också fram med syfte att motverka skam och stigma kring hiv och PrEP.
- › En rapport, med rekommendationer, har tagits fram om konsekvenser av att det skett en halvering av statens anslag i statsbudgeten för hivprevention. Rapporten har fokus på följderna av detta bland RFSL:s avdelningar och i storstadsregionerna.
- › Inom nätverket PreventHiv bedrevs kampanjen ”Gonorrhea – Stronger than ever”, riktad till män som har sex med män i Stockholm. Kampanjen informerade om den ökade risken att smittas av resistent gonorré.
- › Sexperterna Chatt, ett samarbete med RFSL Stockholm, har svarat på frågor online från män som har sex med män och transpersoner kring hiv/STI och säkrare sex på plattformarna QX Quiser och Facebook.

BEHOV SOM RFSL:S HIVPREVENTION SVARAR MOT

Sedan början av 1980-talet har RFSL bedrivit hivprevention främst mot målgruppen män som har sex med män. På senare år har en breddning skett till att rikta arbetet mot hela hbtq-gruppen, med fokus även, förutom män som har sex med män, på nyanlända hbtq-personer och transpersoner. Män som har sex med män, transpersoner och nyanlända identifieras i Sveriges nationella strategi mot hiv/aids alla som grupper särskilt utsatta för hiv. Konkret innebär arbetet att minska förekomsten av hiv bland hbtq-personer, öka kunskaperna om hiv/STI samt motverka stigma kring hiv.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S HIVPREVENTION

RFSL:s hivprevention utgår från evidensbaserade metoder och utifrån många års erfarenhet finns gedigen kunskap om vilken typ av hivprevention som faktiskt fungerar. RFSL:s närhet till och kunskap om förbundets målgrupper bidrar till ett stort förtroende för vårt hivpreventiva arbete. Vår hivprevention stärks ytterligare av att många avdelningar runtom i landet bedriver hivprevention. Nya hinder att nå målgruppen genom sociala medier har uppkommit under senare år. Detta beror på orimliga och otydliga riktlinjer från bland annat Facebook gällande innehåll i annonser och inlägg. Sociala medier är, förutom vår egen hemsida, RFSL:s viktigaste kanal för att nå ut med hivprevention. När vår kommunikation stoppas och censureras bidrar detta till en ojämlig tillgång till korrekt information och kunskap om hiv/STI och säkrare sex bland RFSL:s målgrupper.

Aktivister från RFSL Newcomers utbildas till att bli workshopledare.

RESULTAT UNDER 2019

- › Sexperterna Chatt var online vid 128 tillfällen och hade 1 446 kontakter. 100 procent av de som svarade på Sexperternas användarenkät angav att de uppfattade Sexperterna som kunniga. 100 procent angav också att de haft nytta av konversationen med Sexperterna.
- › Den film som togs fram till årets antistigmakampanj sågs totalt av 27 600 personer via Facebook och Instagram.
- › 417 personer testade sig för hiv och syfilis i Pride Park under Stockholm Pride genom den testning nätverket PreventHiv, där RFSL ingår, erbjöd. Antalet var en tydlig ökning från året innan.
- › Uppmärksamheten medialt kring ökad möjlighet för män som har sex med män att donera blod var relativt stor. RFSL samarbetade i frågan med nätverket Regnbågsblod.

RFSL STÖDMOTTAGNING

Genom RFSL Stödmottagning erbjuds våldsutsatta hbtq-personer i hela landet stöd. Detta stöd sker via telefon, e-post, samtal på mottagning och ett skyddat boende. Vid behov förmedlas kontakt med myndigheter och andra samhällsaktörer. Medföljning kan ske till exempelvis rättegång och möten med myndigheter, jurister med flera.

RFSL STÖDMOTTAGNING ARBETAR VIDARE MED ATT

- › Erbjuda yrkesverksamma rådgivning i klientärenden.
- › Erbjuda anhöriga till våldsutsatta stöd.
- › Hålla utbildningar om hbtq-personers våldsutsatthet, med exempelvis socialtjänst och högskolor som uppdragsgivare.
- › Delta i referensgrupper kring brottsofferfrågor, exempelvis Brottsoffermyndighetens samverkansgrupp för brottsofferfrågor.
- › Årligen inkomma med rapporter om hatbrott mot hbtq-personer, till Brottsförebyggande rådet och till OSCE (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa).
- › Agera stöd internt inom RFSL i frågor som rör våldsutsatta hbtq-personer, vid t.ex. framtagande av remissvar och stöd till avdelningar.

Mottagningen bemannas av tre kuratorer, varav en är programansvarig med ett samordnande ansvar. Finansieringen sker dels genom ett statsbidrag på 2 miljoner ur anslaget Brottsofferverksamhet riktad till hbtq-personer som utsatts för våld i en nära relation, som fördelas av Socialstyrelsen, och dels genom ett bidrag på minst en halv miljon om året från Brottsofferfonden, som fördelas av Brottsoffermyndigheten.

BEHOV SOM RFSL STÖDMOTTAGNING SVARAR MOT

Hbtq-personer löper större risk för att utsättas för hot och våld än befolkningen i övrigt, samt har en större psykisk ohälsa än befolkningen i stort. Många hbtq-personer har lågt förtroende för samhällets hjälpinstanser vid utsatthet för våld och heteronormativa föreställningar om våld i nära relationer försvårar att få adekvat stöd. Kunskapen om hbtq-personers våldsutsatthet och de specifika behov som finns är låg hos de verksamheter som erbjuder stöd vid våldsutsatthet. Därför behövs RFSL Stödmottagning, både för att erbjuda stöd till de som är i behov av det och för att medverka till ökade kunskaper om våldsutsatthet inom gruppen i resten av samhället.

STYRKOR OCH UTMANINGAR

RFSL Stödmottagning har en lång och gedigen erfarenhet av klientarbete. Sedan drygt 20 år erbjuder verksamheten ett professionellt och tillgängligt stöd till hbtq-personer som söker stöd för utsatthet, hot och våld. Verksamheten är också unik på så sätt att den erbjuder ett av få skyddade boenden i Sverige som bara tar emot hbtq-personer. RFSL Stödmottagning fungerar vidare som ett kunskapscentrum och lyfter ständigt frågan om utsatta hbtq-personer på olika arenor. En utmaning är att finansieringen av verksamheten legat still på samma nivå sedan tio år tillbaka, vilket i praktiken gör att utrymmet att skapa och bedriva verksamhet minskat. Att nå ut till målgruppen våldsutsatta hbtq-personer med information om verksamheten är en annan utmaning, då de begränsade resurserna gör att det inte finns medel för marknadsföring.

RESULTAT UNDER 2019

- › Minst 183 personer fick stöd via personliga möten, e-post eller telefon. Sammanlagt 657 stödsamtal genomfördes på mottagningen och över telefon. De som söker stöd kommer från hela landet. Genom anlitande av tolk vid behov erbjuds klienterna ett tillgängligt stöd.
- › I 41 klientärenden agerade mottagningen rådgivande till andra yrkesverksamma.
- › Mottagningens skyddade boende var belagt i sammanlagt 165 dygn.
- › 20 utbildningar genomfördes, som nådde över 1 000 personer inom verksamheter som socialtjänst och sjukvård. Flertalet hade temat hbtq-personer utsatta för våld i nära relationer, medan andra handlade om våld mot äldre hbtq-personer.

INTERNATIONELLT ARBETE

RFSL:s internationella arbete utgår från ett team av medarbetare på RFSL:s förbundskansli. Teamet består av tio personer, med ursprung från många olika länder och med bred erfarenhet av att driva hbtqi-frågor. Budgeten för det internationella arbetet var ca 25 miljoner under 2019. Externa finansiärer av det internationella arbetet är Sida, Forum Syd och den privata stiftelsen Regnbågsfonden.

RFSL HAR I SIN INTERNATIONELLA VERKSAMHET

- › Ett välutvecklat påverkansarbete inom FN. Vi arbetar för att inkludera hbtqi-frågorna i flera forum kopplade till mänskliga rättigheter och i uppföljningen av de globala utvecklingsmålen under Agenda 2030.
- › Utbildningsprogram och utbyten för hbtqi-aktivister globalt inom till exempel projektledning, ledarskap och påverkansarbete.
- › Stöd till hbtqi-organisering på både gräsrots- och mer etablerad organisationsnivå. I våra partnersamarbeten samarbetar och stödjer vi hbtqi-organisationer i Östeuropa, i östra och södra Afrika och i Sydostasien.

PROJEKT SOM UNDER 2019 BEDRIVITS

MOBILISING FOR CHANGE

Ett projekt som syftar till att öka respekten för hbtqi-personers rättigheter på global nivå, inom FN, samt att utbilda och stärka hbtqi-aktivister i det globala syd och öst.

FINANSIÄR: SIDA.

EASTERN COALITION FOR LGBT+ EQUALITY

Ett regionalt program som syftar till att stärka och stödja hbtqi-rörelsen i länder som ingår i EU:s östliga partnerskap, samt i Ryssland, och öka medvetenheten om hbtqi-rättigheter i länderna.

FINANSIÄR: SIDA.

REGIONAL MOVEMENTS

Ett program i östra och södra Afrika samt Sydostasien med syfte att stärka aktivister och regional organisering av hbtqi-frågor.

FINANSIÄR: FORUM SYD

RESILIENT MOVEMENTS, STRONGER COMMUNITIES

Ett nytt program under 2019 i Ukraina med syfte att stärka hbtqi-organisering utanför huvudstadsregionen Kiev. Programmet har ett särskilt fokus på trans- och intersexpersoners rättigheter.

FINANSIÄR: SIDA.

RAINBOW KICK-OFF

Ett projekt som ger stöd till mindre trans- och intersexinitiativ i Afrika och Sydostasien.

FINANSIÄR: REGNBÅGSFONDEN.

BEHOV SOM RFSL:S INTERNATIONELLA ARBETE SVARAR MOT

I alla länder och regioner utsätts hbtqi-organisationer och aktivister för diskriminering, stigma och hot, inklusive fysiskt och psykiskt våld. I många länder förvärras situationen ytterligare av en utbredd homo-, bi- och transfobi i samhället, ibland orkestrerad av statliga myndigheter själva. En global trend för närvarande är även att fler stater begränsar utrymmet för det civila samhällets organisering på olika sätt. Hbtqi-personer i länder RFSL arbetar i utesluts ofta från sociala stödsystem, inklusive stöd från sin egen familj, och upplever utmaningar när det gäller att få tillgång till utbildning, anständigt arbete och att kunna leva ett liv fritt från våld och rädsla. Hbtqi-personer löper därmed större risk att hamna i flerdimensionell fattigdom, med färre resurser och möjligheter att påverka sin egen situation. Dessa faktorer bidrar alla till att öka svårigheter och risker relaterade till främjande och organisering av hbtqi-rättigheter. En följd är att höga stressnivåer och utbrändhet är vanligt förekommande bland hbtqi-aktivister globalt.

Samtidigt ökar den globala hbtqi-aktivismen. Även synligheten kring hbtqi-rättigheter ökar stadigt, med ett ökat antal organisationer som arbetar på alla nivåer. Den globala hbtqi-rörelsen består av ett brett spektrum: från små, informella grupper till nationella, regionala och internationella organisationer. I många delar av världen är det bara genom hbtqi-organisationer som hbtqi-personer kan få tillgång till trygga mötesplatser och till tjänster som rättshjälp, psykosocialt stöd eller hälsovård. Hbtqi-organi-

sationer driver också arbetet för lika rättigheter genom att påvisa behov och vittna om kränkningar av mänskliga rättigheter och de ojämlikheter som hbtqi-personer möter i olika sammanhang.

Hbtqi-organisationer i världen kämpar för att utveckla sitt arbete utifrån knappa resurser och med ofta ett starkt motstånd. Stöd utifrån, likt det RFSL kan bidra med, behövs för att skapa bättre förutsättningar för att verka och utvecklas.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S INTERNATIONELLA ARBETE

Med sin 70-åriga erfarenhet av att försvara hbtqi-rättigheter i Sverige är RFSL unikt positionerade för att dela erfarenheter med och stödja hbtqi-organisationer globalt. Vi har en bred erfarenhet av utmaningar kopplade till hbtqi-organisering och har samtidigt metoder och möjligheter att möta en del av behoven

i andra länder. Internationellt är vi kända för att vara en ansvarstagande och responsiv organisation med fokus på att bygga motståndskraft och välmående inom våra partnerorganisationer, liksom på att hjälpa till att stärka deras röster internationellt.

Att hitta effektiva och fungerande sätt att stödja nya, oerfarna grupper med knappa resurser i de regioner där RFSL verkar, särskilt de som är mest utsatta för könsförtryck, såsom grupper för trans- och intersexpersoner, är dock en utmanande uppgift. Dessa grupper är i behov av ökade resurser och kapacitet för att stärka sina organisationer och därmed möjligheter att driva sina rättigheter. Vissa utmaningar som finns är kopplade till en ökad politisk polarisering, där nationalistiska och s.k. anti-gender-rörelser vinner mark och organiserar sig mot bland annat hbtqi-rättigheter.

RESULTAT UNDER 2019

› RFSL gav finansiellt stöd till 30 hbtqi-organisationer i Östeuropa, Afrika och Sydostasien.

› Inom RFSL:s utbildningsprogram Rainbow Advocacy Program, som sträcker sig över 13 månader och fokuserar på påverkansarbete inom FN, har 29 hbtqi-aktiver från flera länder runt om i världen utbildats.

› Inom Rainbow Kick-Off- projektet kunde sex olika trans- och intersexinitiativ i Afrika och Sydostasien genomföra mindre projekt som de ansökt om.

› RFSL samarbetade framgångsrikt med en lång rad andra hbtqi-organisationer och allierade i världen för att uppnå ett förnyat mandat för FN:s oberoende expert mot våld och diskriminering på grund av sexuell läggning och könsidentitet.

› En LGBTI Stakeholder Group kunde, tack vare insatser från RFSL med flera, formellt etableras. Gruppens syfte är att underlätta tillgång till FN för hbtqi-aktiver och bidra till implementeringen på FN-nivå av de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030.

EASTERN EUROPEAN COALITION FOR LBGT EQUALITY: BÅDE LIKARTAD OCH OLIKA UTVECKLING

Inom projektet Eastern European Coalition for LGBT Equality: Moving Forward arbetar RFSL i ett partnerskap med hbtqi-organisationer från länder i Östeuropa.

Med stöd från Sida driver RFSL projektet tillsammans med hbtqi-organisationer och aktivister från sju länder: Armenien, Azerbajdzjan, Belarus, Georgien, Moldavien, Ryssland och Ukraina. Projektet har pågått sedan 2014 och syftar till att stödja hbtqi-organisationers arbete och initiativ i deras strävan:

- › att stödja hbtqi-rörelser,
- › att skapa en regional plattform för att dela erfarenheter och strategier kring påverkan och kapacitetsstärkande behov bland aktivister och organisationer, och
- › att förbättra livsvillkoren för hbtqi-personer i länderna.

Aktiviteter, i form av utbildning, workshops med mera, genomförs också varje år i de olika länderna. En av de mest omfattande utbildningar som varje år sker inom projektet är en två veckor lång Community Leadership Training. Sedan starten har nu över hundra aktivister deltagit i denna utbildning, som sker i Sverige. Värdet med att hålla denna utbildning i Sverige är att förse aktivister med möjligheter att göra studiebesök hos RFSL och RFSL:s partnerorganisationer i Sverige, och att ge aktivisterna möjlighet att lära sig mer om RFSL:s arbetssätt, samt utbyta erfarenheter med RFSL och andra svenska organisationer och institutioner. Tyvärr händer det dock att deltagare ibland nekas visum till

AKTIVISTER I ALLA
LÄNDER BEHÖVER
FORTFARANDE
KÄMPA MOT
OPPOSITION FRÅN
KONSERVATIVA
OCH RELIGIÖSA
GRUPPER

Sverige, vilket försvårar för projektets möjlighet att genomföra denna aktivitet utan hinder och verkligen nå fram till de personer som behöver nås. Förutom att ge lärdomar och kunskaper motiverar utbildningarna också till aktivism och mobilisering av hbtq-rö-

Prideparad i Chisinau, Moldavien, sommaren 2019.

relsen i mindre städer utanför huvudstäderna, vilket flera deltagare särskilt har påpekat genom åren.

Utvecklingen av hbtq-personers rättigheter i de deltagande länderna är både likartad och olik. Länderna kan förenklat delas in i två kategorier: en där en del utveckling har skett och en där situationen försämrats både för hbtqi-rörelsen och andra organisationer inom det civila samhället.

Georgien, Moldavien och Ukraina, och till viss del Armenien, tillhör den första kategorin, medan Azerbajdzjan, Belarus och Ryssland tillhör den andra.

– Där utveckling skett saknas dock fortfarande tillämpning av lagändringar och den allmänna opinionen har inte förändrats särskilt mycket mot att acceptera mångfald. Aktivister i alla länder behöver fortfarande kämpa mot opposition från konservativa och religiösa grupper, och nu senast, under 2020, även hantera den nya utmaning som covid-19 utgör,

utan stöd i tillräcklig omfattning från ländernas regeringar och myndigheter, säger **Marie Månson**, internationell chef på RFSL.

RFSL:s projektteam består av fyra medarbetare, med lång erfarenhet av arbete i regionen. Teamets medarbetare håller regelbunden kontakt med de samverkande organisationerna och bevakar situationen i regionen, i syfte att bättre kunna förstå de behov som finns inom hbtqi-rörelsen, och bland hbtqi-personer i regionen, och för att anpassa projektet till uppkomna utmaningar.

– Trots motståndet fortsätter dock hbtqi-rörelsen i länderna att mobilisera sig och hitta allierade. En glädjande utveckling som skett i främst Ukraina och Moldavien, är att flera Pridefiranden nu är etablerade och varje år kan genomföras utan betydande störningar, avslutar hon.

UTBILDNING

RFSL utbildar genom hbtq-certifieringar, webbutbildningar samt enskilda föreläsningar. Sedan starten har RFSL certifierat över 400 verksamheter runt om i landet. Fokus för alla utbildningar är hbtq-personers livsvillkor, normer kopplade till kön och sexualitet, samt vad ett hbtq-kompetent bemötande innebär.

De utbildningar RFSL erbjuder berör alla diskrimineringsgrunder, tar upp vad likabehandlingsarbete innebär och undersöker hur flera olika normer samverkar. Utbildningarna är till största delen processinriktade och syftar till att bygga eller stärka upp det systematiska arbetet mot diskriminering.

Utbildningsverksamheten bedrivs av det av RFSL helägda RFSL Media & Info AB. Överskott som uppstår i aktiebolaget kan användas för att finansiera annan verksamhet inom RFSL.

PROJEKT SOM UNDER 2019 BEDRIVITS

ATT LÄRA EFTER METOO-UTBILDNING OCH METODMATERIAL

Ett projekt som syftar till att motverka sexuella trakasserier bland unga i skolan med hjälp av framtagning av normkritiska metoder och diskussionsövningar. FINANSIÄR: SKOLVERKET

METODER FÖR TRANSINKLUDERANDE JÄMSTÄLLDHETSARBETE.

Ett projekt som syftar till att aktörer som arbetar med jämställdhetsfrågor har tillgång till transinkluderande metoder för jämställdhetsarbete. Målgruppen för projektet är personal inom kommuner, regioner och myndigheter med uppdrag att arbeta för jämställdhet och/eller mot diskriminering. Under 2019 har projektet genomfört en enkätundersökning och flera workshops för aktörer och personer som arbetar med jämställdhets- och/eller transfrågor. Detta med avsikt att få en bild av vad som kan utgöra hinder för att inkludera transpersoner i jämställdhetsarbete samt utveckla förslag på arbetssätt som inkluderar transpersoner. FINANSIÄR: JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETEN

BEHOV SOM RFSL:S

UTBILDNINGSVERSAMHET SVARAR MOT

Vår målgrupps behov är att få verktyg för att säkerställa ett kompetent och gott bemötande oavsett sexuell läggning och könsidentitet, samt att kunna skapa en inkluderande och synliggörande arbetsmiljö på lika villkor. En arbetsplats som certifieras av RFSL får verktyg att kunna arbeta systematiskt med likabehandling, bemötande och mänskliga rättigheter. Det sker bl.a. genom att verksamheten får undersöka möjligheter, normer och risker i sin egen verksamhet samt att de får formulera insatser för fortsatt arbete. Våra utbildningar och verktyg kan skapa en långsiktig förändring för hbtq-personer i samhället och i arbetslivet. Detta genom att de som anlitar RFSL för utbildningar får kunskap och verktyg för att utveckla strategier för att skapa och upprätthålla en trygg arbetsmiljö och ett gott bemötande av hbtq-personer.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S UTBILDNINGSVERSAMHET

Kompetensen bland RFSL:s utbildare är på samma gång bred och nischad. Vi har medarbetare med mångårig erfarenhet och utbildning inom hbtq- och diskrimineringsfrågor. Många av utbildarna har arbetat under en längre tid tillsammans, vilket skapar en kontinuitet i verksamheten. RFSL utvecklar systematiskt sina utbildningskoncept och vår verksamhet och våra utbildningar ligger därför i framkant på området. En utmaning är att kommuner och landsting, RFSL:s hittills största kundunderlag för utbildningar, generellt i jämförelse med tidigare har minskade resurser till utbildning inom hbtq- och diskrimineringsfrågor. Utbildningsverksamheten har därför, under slutet av 2019, påbörjat ett mer aktivt marknadsförings och säljarbete, något som inneburit en del förändringar i verksamheten.

RESULTAT UNDER 2019

- › 26 nya hbtq-certifieringar startades medan ca 30 avslutades som hade påbörjats 2018. Skellefteå Kraft, Migrationsverket och KPA Pension fanns bland de som startade upp certifieringar under 2019. Bland de som avslutade certifieringar fanns elevhälsovården inom grundskolan och gymnasieskolan i Malmö och S:t Eriks gymnasium i Stockholm.
- › 55 omcertifieringar av tidigare certifierade verksamheter genomfördes.
- › Förutom certifieringar genomfördes ca 50 övriga utbildningar.
- › 2 800 webbutbildningar såldes.
- › 92 procent av de som deltagit i en utbildning RFSL hållit under året svarade vid utvärdering att de skulle rekommendera utbildningen till andra.

INSAMLING

RFSL Insamlingsstiftelsen samlar in pengar till förmån för hbtqi-personers rättigheter i Sverige och internationellt. Insamlade medel kommer från privatpersoner, organisationer och företag. Insamlingsstiftelsen innehar ett 90-konto och är därmed en insamlingsorganisation som uppfyller högt uppställda krav av Svensk Insamlingskontroll, bl.a. att minst 75 procent av intäkterna ska användas till verksamhetens ändamål.

Insamlingsstiftelsen bidrar till att RFSL kan bedriva ett oberoende påverkansarbete för att förändra samhället i Sverige och globalt. Insamlingen gör det möjligt för RFSL att hjälpa hbtqi-personer i utsatta situationer, som till exempel utsätts för våld och behöver fly till ökad trygghet. Det kan vara i form av en "nödfond" för akut evakuering eller i form av rättshjälp. I Sverige jobbar stiftelsen bland annat med att finansiera socialt och juridiskt stöd till hbtqi-migranter genom RFSL:s nätverk Newcomers och genom RFSL:s juridiska stöd till asylsökande. Medel används även till att stötta hbtqi-organisationer som arbetar i väldigt svåra miljöer, i länder där det är svårt att organisera sig för att kräva sina rättigheter.

Under 2019 var Insamlingsstiftelsen aktiv:

- › genom RFSL:s medlems- och avdelningsutskick,
- › genom sociala medier,
- › genom kampanjer och uppsökande arbete, och
- › under Pridefestivaler.

RFSL kunde tack vare insamlade medel under 2019 bland annat

- › Stötta hbtqi-flyktingar att tillvarata sina rättigheter genom juridiskt stöd.
- › Hjälpa hbtqi-personer som tvingats fly från förföljelser i Tjetjenien.
- › Säkra sociala mötesplatser för nyanlända hbtqi-personer som riskerar stor ensamhet och utsatthet.
- › Stötta hbtqi-rörelsen i delar av Afrika och Sydostasien att organisera sig.
- › Driva äldre-, familje- och transfrågor.

BEHOV SOM RFSL:S INSAMLINGSARBETE SVARAR MOT

Det finns ett stort och ökande behov av oberoende finansiering till arbetet för hbtqi-personers rättigheter. Offentliga bidragsgivare påverkas av det politiska klimatet och arbetar utifrån en agenda satt av politiker. Gåvor till Insamlingsstiftelsen RFSL gör det möjligt för RFSL och andra organisationer att självständigt kämpa för rättigheter och bättre livsvillkor oavsett vad beslutsfattare bestämmer eller vad offentliga bidragsgivare prioriterar. Det finns ett glapp som insamlingen hjälper till att täcka, när det saknas finansiering att exempelvis arbeta med stöd till papperslösa flyktingar, när utsatta hbtqi-personer inte får hjälp av myndigheter och när gräsrotsorganisationer i andra länder behöver en stark vän i RFSL. Insamlingsstiftelsen RFSL gör det möjligt för vem som helst att bidra till kampen för hbtqi-personers rättigheter på ett enkelt sätt.

STYRKOR OCH UTMANINGAR MED RFSL:S INSAMLINGSARBETE

Det finns en vilja att bidra till långsiktig och oberoende kamp för hbtqi-personers rättigheter inom såväl hbtqi-samhället som bland allierade och vänner. RFSL har hög trovärdighet och insamlingsstiftelsen är en viktig länk mellan alla de som vill bidra och RFSL som kan utföra verksamhet. Inom stiftelsens styrelse finns en hög kompetens kring både hbtqi-frågor och insamling. Stiftelsen arbetar nära RFSL och kan identifiera behov där donerade pengar kan göra största möjliga skillnad. En ständig utmaning är att hitta resurser till själva insamlingsarbetet. Det krävs arbetstid, administration, kommunikationsinsatser och regelbundet relationsbygge för att få in och ta hand om gåvor samtidigt som vi vill använda så mycket som möjligt av alla gåvor direkt till ändamålen. En utmaning vi arbetar med är också infrastruktur och digitala system för gåvohantering där vi både strävar efter effektivitet och hög kvalitet.

INSAMLINGEN GÖR DET MÖJLIGT FÖR RFSL ATT HJÄLPA HBTQI-PERSONER I UTSATTA SITUATIONER, SOM TILL EXEMPEL UTSÄTTS FÖR VÅLD OCH BEHÖVER FLY TILL ÖKAD TRYGGHET.

”

VILL DU VARA MED
OCH BIDRA TILL
VÅRT ARBETE?

RESULTAT UNDER 2019

Insamlade medel uppgick till 867 900 kr. Cirka en tredjedel vardera kom från månadsgivare, från insamlingar i sociala medier och från andra direkta gåvor och donationer från företag och organisationer. Därtill tillkom gåvor som testamenterats direkt till RFSL. Antal månadsgivare ökade under året från 320 till 350 personer.

Insamlingsstiftelsen delade under året ut 500 000 kr i stöd.

- › 30 000 kr till flyende från Tjetjenien.
- › 45 000 kr till RFSL Newcomers.
- › 235 000 kr i stöd till hbtqi-organisationer i andra länder.
- › 190 000 kr till arbete för hbtqi-personers rättigheter i Sverige.

TACK
FÖR ATT NI TOG
KAMPEN.

DET SKA VI
OCKSÅ GÖRA.

#KAMPENKRÄVS

GÖR SKILLNAD
BLI MEDLEM

SMS:A TILL 72980

RFSLMEDLEM
ååååmmddxxxx

Välkommen till RFSL!
Tack för ditt stöd för
HBTQI-personers
mänskliga rättigheter.

